

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, dnia 7 czerwca 2017 r.

PS-II.431.1.4.2017

Pani Ewa Romanos
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Wielbarku
ul. Władysława Jagiełły 8
12-160 Wielbark

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wielbarku,
- REGON: 004453810,
- NIP: 745-14-45-185,
mieszczącym się w Wielbarku, ul. Władysława Jagiełły 8, 12-160 Wielbark.
(akta kontroli str. 15-16)

W okresie objętym kontrolą oraz w trakcie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wielbarku nadzorowała pani Ewa Romanos, która na podstawie dwóch umów o pracę na czas określony tj. od dnia 1 kwietnia 2016 r. do dnia 30 września 2016 r. oraz od dnia 1 października 2016 r. do dnia 30 września 2018 r. pełni funkcję kierownika tego Ośrodka.
(akta kontroli str. 17-18)

Kontrolę prowadzono w obecności kierownika kontrolowanej jednostki, przy udziale dwóch pracowników merytorycznych GOPS w Wielbarku.

Kontrolę przeprowadziła pani Ewelina Rakiej-Chomicka – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – legitymacja służbowa nr 47/2014 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.215.2017 z dnia 27 marca 2017 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego, która w dniu 18 kwietnia 2017 r. złożyła oświadczenie o braku istnienia przesłanek uzasadniających wyłączenie od udziału w przedmiotowej kontroli.
(akta kontroli str. 1-14)

Termin kontroli: 19 – 26 kwietnia 2017 r. (z wyłączeniem dni: 21 i 26 kwietnia 2017 r.)

Swoją działalność GOPS wykonuje na podstawie Statutu, przyjętego w drodze Uchwały Nr XXV/157/09 Rady Gminy Wielbark z dnia 18 czerwca 2009 r. zmienionego Uchwałą Nr XXIX/194/14 z dnia 26 czerwca 2014 r. oraz uchwałą Nr XII/94/16 z dnia 24 marca 2016 r.

W ww. ostatniej zmianie do Statutu w § 1 wskazano wykonywane przez GOPS zadanie zlecone przez administrację rządową w zakresie realizacji świadczeń wychowawczych.

(akta kontroli str. 27-34)

Organizację wewnętrzną oraz zasady funkcjonowania Ośrodka określa Regulamin Organizacyjny jednostki przyjęty Zarządzeniem Nr 2/2009 z dnia 15 kwietnia 2009 r. zmienionego Zarządzeniem Nr 11/2014 z dnia 18 września 2014 r.

(akta kontroli str. 35-41)

W kontrolowanym okresie przedmiotowe zadania wykonywało dwóch pracowników merytorycznych GOPS w Wielbarku zatrudnionych na stanowisku inspektora na umowę o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zapisy dotyczące realizacji zadań w zakresie świadczeń wychowawczych ujęto w rozszerzeniu do zakresów czynności, które ww. pracownicy przyjęli do wiadomości i wykonywania dnia 1 kwietnia 2016 r. poprzez złożenie podpisu.

(akta kontroli str. 42,43-44)

Na podstawie informacji na temat wynagrodzeń i zatrudnienia osób realizujących kontrolowane zadania, przedstawionych przez Kierownika GOPS w Wielbarku ustalono, że wynagrodzenia pracowników w kontrolowanym okresie finansowano z dotacji pochodzącej z rozdziału 85211, przekazanej przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego.

(akta kontroli str. 45)

W okresie objętym kontrolą wszyscy pracownicy realizujący zadania, wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, zgodnie z załączonymi certyfikatami oraz zaświadczeniami uczestniczyli w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania zadań powierzonych na zajmowanym stanowisku.

(akta kontroli str. 46-52)

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek jest organizacyjnie przygotowany do realizacji zadań objętych kontrolą. Zgodnie z informacją Kierownika jednostki *cyt.* "Właścicielem budynku, w którym mieści się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest Gmina Wielbark". W budynku tym znajduje się również Gminna Biblioteka Publiczna w Wielbarku oraz Posterunek Policji, Rejon Dzielnicowych – Rewir XII. Kontrolowana jednostka zajmuje pierwsze piętro budynku. Pokoje nr 1 oraz nr 2, w których pracownicy realizują zadania związane z m.in. obsługą świadczeń wychowawczych wyposażone są w niezbędny sprzęt biurowy tj. komputery, telefon, urządzenie wielofunkcyjne oraz niszczarkę. Interesanci niepełnosprawni przyjmowani są w pokoju znajdującym się na parterze budynku.

Powyższy schemat organizacyjny nie powoduje zakłóceń w wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej, a także nie niesie zagrożenia norm zatrudnienia pracowników socjalnych, określonych w przepisach o pomocy społecznej.

W pomieszczeniu zajmowanym przez pracowników merytorycznych znajdują się zamknięte szafy, w których przechowywane są akta spraw klientów. Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego umieszczone są w segregatorach, wg rejestru wniosków zgodnie z nadaną numeracją w danym roku kalendarzowym. Ponadto wszelka dokumentacja dotycząca świadczeń wychowawczych, korespondencja oraz sprawozdania przechowywane są w

oddzielnych segregatorach z przypisanymi numerami sprawy wg. jednolitego rzeczowego wykazu akt Ośrodka.

(akta kontroli str. 19, str. 53)

Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego składane są w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wielbarku osobiście, za pośrednictwem Poczty Polskiej oraz drogą elektroniczną.

Wnioski dostarczone osobiście przez klienta składane są bezpośrednio do pracowników obsługujących kontrolowane zadanie, opatrywane datą wpływu i rejestrowane.

Dokumentacja wpływająca za pośrednictwem Poczty Polskiej rejestrowana jest w dzienniku korespondencji GOPS w Wielbarku, a następnie dekretowana przez Kierownika i przekazywana pracownikom merytorycznym obsługującym świadczenia wychowawcze.

Wnioski składane drogą elektroniczną rejestrowane są na poczcie elektronicznej systemu Empatia a następnie w rejestrze wniosków w sprawie ustalenia prawa do świadczeń wychowawczych, gdzie nadawany jest kolejny numer wniosku z rejestru w danym roku kalendarzowym.

Dokumentacja utworzona przez GOPS w Wielbarku podpisywana jest przez Kierownika jednostki, bądź upoważnionego pracownika. Kopie dokumentów ewidencjonowane są w Ośrodku zgodnie z przypisanym numerem sprawy.

Dokumentacja związana z postępowaniem w sprawach dotyczących świadczeń wychowawczych, w tym decyzje przyznające doręczane są za pośrednictwem Poczty Polskiej za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Część decyzji administracyjnych za zgodą interesantów oraz ze względu na oszczędności odbierane są osobiście przez klientów Ośrodka. Natomiast m.in. decyzje odmowne czy korespondencja dotycząca nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego wysyłane są przez GOPS w Wielbarku listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru bądź odbierane osobiście za zgodą strony.

W pisemnej informacji dotyczącej prowadzonych przez pracowników ewidencji i rejestrów, Kierownik GOPS poinformowała, że na stanowisku obsługującym świadczenia wychowawcze prowadzony jest tradycyjny oraz elektroniczny rejestr wpływu wszystkich wniosków w sprawie ustalenia prawa do świadczeń wychowawczych. Dodatkowo istnieje rejestr skarg i wniosków, ewidencja pism przychodzących i wychodzących oraz ewidencja sprawozdawczości.

(akta kontroli str. 54, str. 55)

Zgodnie z pisemną informacją, otrzymaną w czasie kontroli oraz zgodnie z zapisem w § I Regulaminu Organizacyjnego wynika, że mieszkańcy Gminy przyjmowani są zarówno przez Kierownika jak i pracowników w sprawie skarg i wniosków w dni robocze tj. od poniedziałku do piątku w godz. 7⁰⁰ do 15⁰⁰ w siedzibie Ośrodka.

(akta kontroli str. 56)

Kierownik GOPS w Wielbarku pisemnie oświadczyła, że w okresie objętym kontrolą nie rozpatrywano żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

(akta kontroli str. 57)

Z przedstawionej zespołowi kontrolnemu dokumentacji wynika, że GOPS w Wielbarku podpisał

umowę licencyjną z Sygnity SA z siedzibą w Warszawie na korzystanie z oprogramowania do obsługi świadczeń wychowawczych. Tym samym w kontrolowanym okresie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wielbarku obowiązywała aktualna wersja oprogramowania użytkowego, zgodnego z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str. 58-60)

Kontrolowana jednostka realizując zadania w zakresie świadczenia wychowawczego, zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2016 r., poz. 195 ze zm.) może przetwarzać, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań, dane osobowe osoby ubiegającej się o świadczenie oraz członków jej rodziny.

W związku z powyższym GOPS w Wielbarku przedstawił m.in. zaświadczenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 23 stycznia 2017 r. o zarejestrowaniu zbioru danych osobowych o nazwie: „Świadczenie Wychowawcze”.

(akta kontroli str. 61)

II. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

II.1 Ustalenia ogólne

Zespół kontrolujący określił, że kontroli poddanych będzie 35 postępowań administracyjnych związanych z realizacją kontrolowanych zadań. Ilość postępowań przewidzianych do kontroli ustalono w takiej wysokości, aby ustalone mierniki były reprezentatywne dla próby badawczej. Założono, że kontroli poddanych zostanie:

- **25** spraw związanych z przyznaniem świadczenia wychowawczego w tym:
 - 12 spraw, w których przyznano świadczenie na pierwsze dziecko – w rozumieniu ustawy,
 - 12 spraw, w których przyznano świadczenie na drugie i kolejne dziecko,
 - 1 sprawa, w której dokonano zmiany formy wypłaty świadczenia z pieniężnej na rzeczową lub na opłacenie usług (art.9).
- **4** sprawy związane z wydaniem decyzji odmownych,
- **5** spraw związane z postępowaniem w związku z wystąpieniem zmian, mających wpływ na prawo do świadczeń, w szczególności związanych ze zmianą sytuacji dochodowej rodziny lub składu rodziny w rozumieniu ustawy,
- **1** sprawa związana z postępowaniem administracyjnym w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu lub umorzenia należności powstałych z tego tytułu (art. 25).

Powyższe sprawy dotyczą postępowań administracyjnych zakończonych do dnia rozpoczęcia kontroli. W sytuacji wszczęcia i zakończenia w okresie objętym kontrolą przez jednostkę kontrolowaną mniejszej ilości spraw z poszczególnych zakresów, które wymieniono powyżej, ilość spraw poddanych kontroli zostanie uzupełniona z pozostałych (wyżej wymienionych) zakresów do liczby ogólnej 35 spraw. Ponadto uznano, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie spośród wszystkich postępowań administracyjnych prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielbarku w okresie objętym kontrolą z zakresu świadczeń wychowawczych.

II.2 Ustalenia z podjętych działań kontrolnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielbarku:

a) przyjął 716 wniosków związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia wychowawczego, w tym dotyczących:

- świadczeń wychowawczych na pierwsze dziecko - 559 wnioski
- świadczeń wychowawczych na drugie i kolejne dziecko - 157 wniosków

b) wydał 739 decyzje administracyjne w sprawach dotyczących świadczenia wychowawczego, w tym odmowne - 3

c) pozostawił bez rozpatrzenia - 0

Powodem pozostawienia wniosków bez rozpatrzenia było niedostarczenie dokumentów lub niepoprawienie wniosku w wyznaczonym terminie.

Łącznie, w bloku tematycznym, dotyczącym prowadzonych postępowań administracyjnych w zakresie przyznania lub odmowy przyznania kontrolowanych świadczeń **analizie poddano 35 spraw**, w których wydano **43 decyzje**.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań administracyjnych. Kontroli podano:

- **25 sprawy związanych z przyznaniem świadczenia wychowawczego w tym:**

- 13 spraw, w których przyznano świadczenie na pierwsze dziecko (*w rozumieniu ustawy*).

W dziesięciu skontrolowanych przypadkach kryterium dochodowe rodzin nie przekraczało 800 zł. na osobę. W trzech przypadkach kontrolująca odnotowała postępowanie, w którym członkiem rodziny było dziecko niepełnosprawne – rodzina z prawem do podwyższonego kryterium dochodowego. Ponadto w jednej sprawie miały zastosowanie przepisy o koordynacji zabezpieczenia społecznego z powodu wykonywania przez ojca dziecka pracy zarobkowej za granicą. Wnioskodawcami były osoby reprezentujące różne rodzaje stanu cywilnego, w tym m.in. 1 osoba stanu wolnego, 9 małżeństw, 2 osoby rozwiedzione oraz 1 osoba żyjąca w separacji. Wszystkie skontrolowane wnioski wraz z wymaganymi załącznikami wpłynęły do Ośrodka

w wersji papierowej.

- 12 spraw w zakresie świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko w rodzinie.

W jednym przypadku kontrolująca odnotowała postępowanie wszczęte na wniosek, który wpłynął drogą elektroniczną. Pozostałe wnioski zostały dostarczone wraz z wymaganymi załącznikami

w wersji papierowej. Wśród badanych spraw poddano kontroli rodziny z różną liczbą potomstwa.

- **3 sprawy związane z wydaniem decyzji odmownych.**

Wnioskodawcami były osoby reprezentujące następujące stany cywilne: 2 małżeństwa oraz 1 osoba stanu wolnego. Przyczyną wydania decyzji odmownych w analizowanych sprawach było przekroczenie kryterium dochodowego rodzin ubiegających się o prawo do świadczenia wychowawczego.

- **6 spraw związanych z postępowaniem w związku z wystąpieniem zmian, mających wpływ na prawo do świadczeń, w szczególności związanych ze zmianą sytuacji dochodowej rodziny lub składu rodziny w rozumieniu ustawy.**

W skontrolowanych sprawach przyczyną zmian decyzji było wszczęcie postępowania administracyjnego w związku z nabyciem prawa do podwyższonego kryterium dochodowego, zmianą miejsca zamieszkania świadczeniobiorcy oraz zmianą składu rodziny. W trakcie kontroli odnotowano przypadek związany z umieszczeniem dziecka w rodzinie zastępczej.

- **1 sprawa związana z postępowaniem administracyjnym w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu lub umorzenia należności powstałych z tego tytułu (art. 25).**

W trakcie kontroli ustalono, że powodem nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko było przekroczenie kryterium dochodowego rodziny, w związku z podjęciem zatrudnienia przez jednego z rodziców.

(akta kontroli str. 62-71)

Zgodnie z pisemną informacją kierownika kontrolowanej jednostki cyt. "W kontrolowanym okresie nie było zmiany wypłacanych świadczeń wychowawczych na formę rzeczową lub w formie opłacenia usług".

(akta kontroli str. 72)

Ponadto Kierownik Ośrodka oświadczyła, że cyt. „W kontrolowanym okresie GOPS w Wielbarku nie posiada orzeczenie sądu dziecka/dzieci znajdującego/-cych się pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu”.

(akta kontroli str. 73)

W kontrolowanym okresie tj. od 1 kwietnia 2016 do 25 kwietnia 2017 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielbarku wypłacił świadczenia wychowawcze w ogólnej kwocie 5 873 625,60 zł, z tego:

- przelewem na konta bankowe klientów Ośrodka 5 459 323,00 zł, co stanowi 92,95% wszystkich wypłat,
- w kasie Banku Spółdzielczego w Wielbarku w formie gotówkowej 414 302,20 zł tj. 7,05% wypłat.

(akta kontroli str. 74)

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, iż nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMINSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki